Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
6 december 2022

Onze referentie
IenW/BSK-2022/290261

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ Economie
Afval en Recycling

Beslistermijn
Vóór 8 december i.v.m. tweeminutendebat

Bijlage(n)
1

Aan Staatssecretaris

nota

TK brief casus PMD in Twente

Aanleiding

Tijdens het Commissiedebat Circulaire Economie op 2 en 8 november jongstleden zijn door de leden Hagen (D66) en Mulder (CDA) vragen gesteld over de rol van gemeenten bij uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV), waarbij door het lid Mulder specifiek is gevraagd naar de casus van Twentse gemeenten in relatie tot de UPV voor verpakkingen. U heeft toegezegd om voor het Tweeminutendebat de Kamer via een brief te informeren over de problematiek met PMD inzameling en recycling in Twente. Het Tweeminutendebat vindt 8 december plaats. Er wordt tevens van de gelegenheid gebruik gemaakt om de Kamer te informeren over de vertraging in de inwerkingtreding van de UPV textiel.

Geadviseerd besluit

Instemmen met bijgaande Kamerbrief en deze ondertekenen.

Kernpunten

- Naar aanleiding van uw toezegging zijn gesprekken gevoerd met betrokken Twentse gemeenten, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en de stichting Afvalfonds Verpakkingen (de producentenorganisatie voor verpakkingsproducenten) over de problematiek met inzameling en recycling van PMD in Twente.
- In de brief gaat u in op de onderlinge afhankelijkheid tussen producenten en gemeenten bij UPV systemen. Verpakkingsproducenten zijn wettelijk verplicht tot het organiseren en financieren van de inzameling en recycling van hun afval. In de praktijk wordt de inzameling van PMD door gemeenten gedaan, die vanuit hun zorgplicht voor huishoudelijk afval de inzameling van de meeste afvalstromen organiseren. Zij krijgen daarvoor een vergoeding van de producenten. De kwaliteit en kwantiteit van de afvalstromen bepaalt mede of producenten hun wettelijke recycledoelstelling halen.
- Producenten en gemeenten maken in de Ketenovereenkomst Verpakkingen daarom onderling afspraken over de mate van vervuiling in afvalstromen en de vergoeding die gemeenten ontvangen. Daarin hebben zij afgesproken dat de vervuiling in de stroom plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD) maximaal 15% mag zijn. Bij meer vervuiling wordt er geen vergoeding uitgekeerd door het Afvalfonds Verpakkingen.
- Vervolgens gaat de brief kort in op de problematiek die in Twente is ontstaan na invoering van de maximale vervuilingsgraad in 2021. Veel van de in

Twente aangeleverde PMD-partijen werden afgekeurd, waardoor gemeenten geen vergoeding kregen. Ook moeten gemeenten betalen voor het verbranden van de fractie die niet gerecycled kan worden.

- De Twentse gemeenten, VNG en het Afvalfonds Verpakkingen zijn sinds 2021 met elkaar in gesprek en hebben samen gewerkt aan verschillende oplossingen (verlagen van de vervuiling, aanscherpen beoordeling vervuiling, tijdelijk gedeeltelijke vergoeding bij hogere vervuilingsgraad). Dit heeft echter nog niet tot een bevredigende lange-termijnoplossing van het probleem geleid.
- De VNG en het Afvalfonds werken daarom nu aan verbetering van de Ketenovereenkomst, onder leiding van een onafhankelijk voorzitter. IenW zit hierbij niet aan tafel, omdat IenW geen partij is bij de Ketenovereenkomst. In de brief geeft u aan vertrouwen te hebben in de uitkomsten van dit proces. Wel geeft u aan bereid te zijn te heroverwegen aan te sluiten als de partijen er onverhoopt toch niet uitkomen.
- In de brief geeft u aan deze casus mee te nemen in het bredere traject om het instrument UPV door te ontwikkelen. In dat kader worden de komende maanden gesprekken gevoerd met stakeholders. U heeft toegezegd in de eerste helft van 2023 de Kamer te informeren over verbetervoorstellen en ontwikkelrichtingen voor het instrument UPV. Dat is de plek om structureel te kijken naar de positie van gemeenten in UPV-systemen, niet alleen op basis van deze casus.

- UPV textiel: in de brief informeert u de Tweede Kamer ook over de vertraging bij de UPV textiel, vanwege het uitlopende Raad van State-advies. Inwerkingtreding van de UPV voor textiel per 1 januari 2023 is daardoor niet mogelijk. Het is op dit moment lastig in te schatten hoeveel tijd nodig is voor de verwerking van het advies van de Raad van State. We streven ernaar dat de regelgeving in elk geval nog voor de zomer van 2023 in werking treedt.

Krachtenveld

- Er is gesproken met zowel de Twentse gemeenten en de VNG, als met het Afvalfonds.
- Beide partijen staan constructief in de gesprekken en zijn welwillend er samen uit te komen. Beiden hebben ook financieel belang om eruit te komen met elkaar. Gemeenten maken nu extra kosten voor verwerking van het niet-recyclebare afval en lopen vergoedingen van het Afvalfonds mis. Het Afvalfonds maakt ook extra kosten om de vervuilde afvalstromen alsnog na te scheiden en zoveel mogelijk toch te recyclen.
- Wel maken gemeenten zich zorgen over hun structurele machtspositie ten opzichte van producenten in UPVs en speelt het gevoel dat er beperkte keuzevrijheid is, vanwege de (financiële) afhankelijkheid van producenten.
- Andersom is er bij producenten het gevoel van afhankelijkheid van gemeenten om hun inzamel- en recycledoelstellingen te halen terwijl ze weinig tot geen invloed hebben op de keuze voor inzamelsystemen en de behaalde kwaliteit van de afvalstroom.

Datum
6 december 2022

Onze referentie
IENW/BSK-2022/290261

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ Economie
Afval en Recycling

Aan
staatssecretaris

Bijlage(n)
1

Toelichting

Politieke context

- Zowel mevrouw Mulder (CDA) als mevrouw Hagen (D66) vroegen in het Commissiedebat Circulaire Economie op 2 en 8 november aandacht voor de positie van gemeenten in UPV-systemen. Mevrouw Mulder vroeg u specifiek te spreken met de betrokken gemeenten over de problematiek rondom PMD-inzameling en recycling.
- Mevrouw Hagen heeft op 3 februari jl. een motie[1] ingediend over doorontwikkeling van het instrument UPV, om dit meer in te richten op een circulaire economie en ketenpartijen een gelijkwaardige positie in UPV's te geven. In reactie hierop heeft u op 21 april al een brief[2] aan de TK gestuurd waarin u dieper ingaat op de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten en producenten. De komende maanden worden met de betrokken stakeholders nadere gesprekken gevoerd, waarin ook gekeken wordt hoe de positie van gemeenten versterkt kan worden in UPV systemen, zonder de verantwoordelijkheid van producenten te verwateren.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief over rol gemeenten in UPV	

[1] Kamerstuk 32852-182, vergaderjaar 2021-2022
[2] Kamerstuk 32852-187, vergaderjaar 2021-2022